

ELENA – *Experiential Learning and Education for Nature Awareness*

539561-LLP-1-2013-1-DE-COMENIUS-CMP PROJECT

Proiectul ELENA

Cadrul nucleu al competențelor

Biosphärenregion
Berchtesgadener Land

Cadrul Nucleu al Competențelor a fost elaborat de către partenerii proiectului ELENA (Experiential Learning and Education for Nature Awareness), finanțat cu sprijinul Programului de învățare pe tot parcursul vieții al Comisiei Europene, în cadrul sub-programului Comenius.

Această publicație reflectă numai punctul de vedere al autorilor, iar Comisia Europeană nu poate fi responsabilă pentru orice utilizare care poate fi dată informațiilor conținute în acesta.

Editori: Ildikó Kovács, Katalin Czippán, Péter Szandi-Varga, Manana Ratiani

Contribuții:

Wolfram Adelman	Katarina Schwarz
Maria-Mihaela Antofie	Nicolae Suci
Júlia Heltai	Christian Stettmer
Kata Knolimarné Kostyál	Firu Stefan
Mirela Kratochwill	Peter Sturm
Simona Morariu	Alexandru Taco
Corina Valeanu	Levente Turóczy
Alexander Rukhaia	Anca Voienag

Mulțumiri speciale Évei Virág Suhajda, evaluatorul intern al proiectului ELENA și Évei Suli-Zakar, Emese FicsornéRéti, Gábor Joó de Fehérlgnác Elementary School, Algyő, Ungaria pentru participarea la workshop-ul de dezvoltare al cadrului competențelor în Szeged în 2014.

Feb. 2015

Părți ale documentului pot fi adaptate și traduse în mod liber folosind formularul de citare: ELENA Project – Core Competency Frame, 2015. www.elena-project.eu

Introducere și Obiective

Pe baza *Strategiei Lisabona* toate Statele Membre ale Uniunii Europene se angajează cu eforturi substanțiale pentru a relansa procesul de învățământ, printre altele, prin strategia numită *Noi abilități pentru 2020*. În același timp biodiversitatea este una dintre cele mai mari comori ale omenirii, deoarece ne asigură elementele de bază pentru susținerea vieții.

Există nevoia de conștientizare socială cu privire la modul în care comportamentul individual și colectiv, activitatea noastră economică influențează direct diversitatea și starea ecosistemelor. Acest lucru ne îndeamnă să ne concentrăm eforturile, pe lângă elementele de bază ale educației de mediu, și pe accesarea educației antreprenoriale. ELENA (Experiential Learning and Education for Nature Awareness) este un proiect de cooperare trans-europeană cu parteneri din Georgia, Germania, Ungaria și România, cu scopul de a promova gradul de conștientizare a naturii și a mări responsabilitatea pentru natură în rândul elevilor din învățământul primar și gimnazial. Scopul proiectului ELENA este de a accesa emoțiile pozitive în procesul de învățare prin intermediul animalelor.

Proiectul se bazează pe experiența inițiativei de succes "Tiere live", dezvoltat și elaborat, în ultimii ani, de Academia Bavareză pentru Conservarea Naturii și Managementul Peisajului. Scopul major al "Tiere live" a fost de a promova respectul și empatia din partea copiilor și a tinerilor pentru natură și mediul înconjurător. Ei pot experimenta fascinația naturii prin atingerea animalelor vii și, fiind inspirați de ele, ajung să cunoască și să aprecieze aceste creaturi. Construirea unui pod emoțional între lumea naturală și copiii este foarte important pentru modelarea atitudinii. În acest fel copiii învață dragostea și responsabilitatea, și dobândesc mai multe abilități. Practic, ei nu vor mai putea să rămână nepăsători în fața naturii odată ce au atins lumea naturală și aceasta i-a atins pe ei.

Un mesaj la fel de important în ceea ce privesc activitățile cu animale vii este că problemele pot apărea la școală, iar copiii trebuie să învețe să le confrunte. Este sarcina lor de a găsi modalități de a depăși sau rezolva aceste probleme, și de asemenea, să învețe că ei sunt capabili să gestioneze problemele astfel câștigând mai multă încredere în propriile lor abilități. Ca urmare, nu numai că le va oferi experiența de atingere directă – hands-on – a animalelor, dar acest lucru va avea, de asemenea, un impact pozitiv asupra propriei lor personalități și performanțelor viitoare. Învățarea managementul conflictelor este un *atu* important în zilele noastre, când ne confruntăm cu vremuri incredibil de tulburi atât în U.E. cât și în întreaga lume.

Pe baza acestor constatări proiectul ELENA dezvoltă și scoate în evidență activitățile care generează emoții pozitive prin întâlnirea și lucrul cu animale vii. Aceste emoții pozitive motivează copiii pentru a realiza o mai bună înțelegere a naturii și utilizarea durabilă a resurselor naturale, ceea ce conduce la conștiință, sensibilizare, abilități de rezolvare a problemelor și responsabilitatea față de mediu.

Urmărind acest obiectiv, partenerii elaborează module, materiale didactice, învățarea prin practică – "learning by doing" – metodologia și și un sistem jocuri de gândire. În decursul procesului de predare-pilot și a procesului de învățare bazată pe module, elevii vor dezvolta abilitățile necesare

pentru a dobândi atitudini responsabile față de mediu, în viitor, în viața personală și în afaceri. Deci, elevii au posibilitatea de a dezvolta abilitățile antreprenoriale prin studiul biologiei și științelor mediului. Învățarea experimentală este, de asemenea, piatra de temelie a educației antreprenoriale, iar elevii au nevoie de experiențe practice, autentice și medii de învățare reale ca părți esențiale ale învățării active. Aceasta este în conformitate cu una dintre prioritățile proiectului de Învățare pe tot Parcursul Vieții (LLL): de a contribui la dezvoltarea Uniunii Europene ca o societate avansată bazată pe cunoaștere, cu o dezvoltare economică durabilă.

Pentru a atinge obiectivele pedagogice menționate mai sus, proiectul ELENA vizează, de asemenea, găsirea platformei comune pentru a defini competențele necesare, care conectează antreprenoriatul în afaceri, până acum separat, de educația de mediu. Scopul partenerilor a fost acela de a identifica și selecta anumite deprinderi de viață necesare tinerilor care abandonează școala pentru a putea găsi și implementa soluții inspirate de natura în viața și în afacerea lor. Ca urmare, partenerii participanți au elaborat un cadru de competențe despre cunoaștere, abilități, atitudini, valori ale competențelor selectate, care servesc ca o țintă de bază a activităților și modulele, și vor fi, de asemenea, utilizate în dezvoltarea de instrumente de evaluare pentru proiect.

Cadru Nucleu al Competențelor

Într-un workshop multi-sectorial cu experți din toate țările partene participante la proiect, pe baza experiențelor lor, au selectat următoarele 6 elemente de bază pentru a fi vizate de activitățile proiectului:

curiozitate, cunoaștere/informare, responsabilitate, organizare, auto-reflecție, lipsă de prejudecăți.

Deși celor 6 elemente menționate le este oferit un loc important în cadrul proiectului, numeroase alte abilități de viață sunt dezvoltate de-a lungul activității, toate acestea contribuind la modelarea personalității copiilor.

Având în vedere cele menționate mai sus, "competențele sunt o combinație pozitivă de cunoștințe, abilități și voință în disponibilitatea individului de a face față cu succes și cu responsabilitate la diferite schimbări de situații". Cu alte cuvinte, competențele reprezintă un ansamblu de abilități, cunoștințe, calități și atitudini care includ capacitatea de a învăța. Ne-am bazat conceptul nostru de cadru nucleu al competențelor pe cele ale Comisiei Europene pentru Învățarea pe tot Parcursul Vieții - cadru european de referință, în cazul în care fiecare competență este descrisă din punct de vedere al cunoștințelor, aptitudinilor și atitudinilor, în timp ce concentrează pe spiritul antreprenorial durabil.

CURIOZITATEA
Definiție
Curiozitatea este o dorință puternică de a ști sau a învăța ceva, sau o dorință puternică de a afla ceva.
Cunoaștere și înțelegere
Curiozitatea se bazează pe dorința de a dobândi cunoștințe aprofundate și de a dezvolta înțelegerea; de a explora concepte, idei și probleme care au o importanță locală și globală; de a descoperi ingredientele care lipsesc și de a ști cum și unde să le găsească și „piese” lipsă; de a aduna informații/ cunoștințe în spiritul deschiderii spre o lume vie; de a căuta noi perspective și de a lucra cu informații incomplete sau prea complexe cu scopul de a-si actualiza și îmbunătăți cunoștințele.
Abilități
Abilitățile legate de curiozitate presupun dobândirea de cunoștințe prin explorarea lumii înconjurătoare, punând întrebări, cautând informații, dovezi, ascultând profesioniști cu experiență și cunoștințe, de asemenea, prin utilizarea interactivă a mass-mediei și tehnologiei. Capacitatea de a comunica în forme verbale, scrise este o abilitate esențială pentru dobândirea de noi cunoștințe. Bazându-se pe aceste abilități se vor putea căuta cunoștințe suplimentare, cu scopul de a obține, de a procesa informații și abilități noi.
Atitudine
Atitudinile legate de curiozitate includ atribute prin care să le facă plăcere să învețe activ, pentru a descoperi noi idei și să fie gata pentru noi cunoștințe.
Contribuția la Sustenabilitate și Antreprenariat
Este extrem de important să se încurajeze curiozitatea înnăscută a elevilor, pentru a-i conecta cu natura cu scopul de a construi comunități interesate de procese, de schimbări în sistemele naturale și umane, de a pune întrebări, de a identifica cauzele și de a căuta soluții oferite de natură. Curiozitatea este setea nesfârșită a persoanelor de a căuta întotdeauna, în spatele fenomenelor, răspunsuri, dorința de inovare, care sunt necesare și pentru sustenabilitatea.

A FI INFORMAT
Definiție
A fi informat înseamnă a avea cunoștințe actualizate și înțelegere din multe discipline diferite.
Cunoaștere și înțelegere
Pentru a fi informat, este important să știi de unde și cum să colectezi informații, cum să tragi concluzii din observații, cum să validezi datele și sursele și cum să observi sistemele. În cadrul proiectului ELENA următoarele capacități sunt deosebit de importante: a ști cum să observi animale vii, a înțelege sensul și importanța biodiversității în general, și a lumii animale, în special, a înțelege complexitatea și ciclurile ecosistemelor în relație și cu viața umană, de a dovedi că dețin cunoștințe corespunzătoare cu privire la conservarea <i>ex situ</i> și <i>in situ</i> a speciilor, de a dezvolta reprezentări științifice privind viața animală - <i>in situ</i> și <i>ex situ</i> .
Abilități
Abilitatea de a efectua observarea științifică, de a analiza și de a descrie rezultatele și de a completa cunoștințele disponibile cu ea, de a identifica specii de animale și grupurile lor, de a descrie anatomia corpului animalelor și funcționarea componentelor descrise în relație cu viața animalului, de a asocia specii de animale cu habitatul lor natural, de a interpreta științific comportamentul animalului raportat la factorii naturali, de a aplica cunoștințele economice pentru a descrie natura.
Atitudine
<i>Bucuria</i> în dobândirea de noi cunoștințe și căutarea de dovezi și interrelații, <i>plăcerea</i> de a explora orice, mai ales, natura și lumea naturală a animalelor, <i>interesul</i> pentru înțelegerea comportamentului animalelor și relația lor cu mediul, <i>toleranță și sensibilitate</i> față de animale și față de habitatul în care trăiesc.

Contribuția la Sustenabilitate și Antreprenoriat

Elevul trebuie să învețe că, cunoștințele pe care le dobândește prin aceste activități pot fi legate de propria lui viață prezentă și viitoare. Mesajul este că acestea pot avea un impact pozitiv, chiar dacă încep doar la o scară foarte mică.

RESPONSABILITATE**Definiție**

Responsabilitatea este dorința și sentimentul legat de faptele noastre, asumându-ne consecințele deciziilor noastre în alegerea de a trăi împreună, în cea mai deplină armonie cu mediul nostru înconjurător.

Cunoaștere și înțelegere

Cursantul este capabil să înțeleagă și să analizeze sistemele, să găsească și să identifice influența și rolul lui/ei în cadrul acestora. El/ea devine conștient despre semnificația speciilor de animale, creaturi care trăiesc pe Pământ, precum și rolul acestora în cadrul ecosistemului. Elevul are cunoștințe corespunzătoare pentru a fi conștient de importanța valorilor științifice, morale și estetice ale naturii și el / ea este capabil să utilizeze aceste cunoștințe în alte domenii, inclusiv în economie. El / ea înțelege interconexiunea dintre activitățile lui/ei prezente și viitoare, precum și o natură "sănătoasă".

Abilități

Capacitatea de a identifica procesele sistemului care pot fi influențate la nivel personal sau comunitar; de a identifica și testa modele proactive privind comportamentul eco-civic. Elevii au abilitatea de a evita și de a rezolva situațiile de conflict de natură umană (animală) în beneficiul conservării biodiversității.

Atitudine

Elevul simte respect pentru natură și este dispus să își asume responsabilitatea pentru propriile ei /lui acțiuni. Cursantul caută în mod activ soluții cu privire la modul de a împărții, într-un mod echitabil și durabil, resursele și a habitațiile cu alte specii care trăiesc pe Pământ. El/ea dezvoltă o atitudine creativă și tolerantă cu scopul de a rezolva situațiile de conflict de natură umană (animală). Elevul își dă seama de ce animalele întâlnite în timpul orelor de clasă sunt importante în cadrul ecosistemului.

Contribuția la Sustenabilitate și antreprenoriat

Responsabilitatea înseamnă, de asemenea, că elevul tinde să își conducă propria lui / ei afacere sau activitate viitoare într-un mod care sporește contribuția lui/ei pozitivă la societății, minimizând în același timp efectele negative asupra oamenilor și mediului. „Secretul” constă în a începe să acționează într-un mod responsabil față de natură, față de împrejurimi și față de speciile cu care împărțim resursele.

ORGANIZARE**Definiție**

Organizarea poate fi definită ca stabilirea unui curs de acțiune sistemică pentru sine sau pentru alții pentru a asigura realizarea unui obiectiv specific. Stabilirea priorităților, obiectivelor, și calendarelor pentru a obține o productivitate maximă, pentru a transforma dorința în acțiune.

Cunoaștere și înțelegere

Principalul atribut este conștientizarea faptului că trebuie să luăm în considerare rapida schimbare și caracterul temporar al cunoștințelor relevante pentru planificare. Practic elevii trebuie să știe cum să facă față condițiilor și structurilor care sunt în permanentă, rapidă și dinamică schimbare, în locul unui mediu natural și social mult mai static, cu care s-au confruntat generațiile trecute. Este esențial să știi cum să îți stabilești prioritățile, începând cu cele mai importante lucruri și având în minte un interval de timp realist în planificare, precum și urmărirea activităților deja finalizate și cele viitoare pentru a realiza obiectivele stabilite anterior. Înțelegerea și aprecierea faptului că "natura este bine

organizată" conduce la recunoașterea rolului și responsabilității oamenilor față de aceasta.
Abilități
Dezvoltarea de obiective clare care să fie în concordanță cu strategiile stabilite. Identificarea activităților prioritare și a sarcinilor, ajustarea priorităților în funcție de necesități. Alocarea suficientă de timp și resurse pentru finalizarea lucrărilor. Prevederea riscurilor și permiterea neprevăzutului când planificăm. Monitorizarea și ajustarea planurilor și acțiunilor în funcție de necesități. Utilizarea eficientă a timpului.
Atitudini
Elevul dezvoltă sau utilizează sisteme pentru a organiza și de a urmări informații (de exemplu, "to-do" liste/ liste cu lucruri de făcut, calendare cu întâlniri, sisteme de fișiere de activități viitoare). Ține evidențe clare și detaliate pentru fiecare activitate, care este legată de realizarea obiectivelor stabilite. El / ea își cunoaște propria muncă, în orice moment, chiar atunci când se lucrează cu animale vii sau de colecție, înregistrând experiențele. Este necesară disponibilitatea permanentă de a învăța, de a dovedi, de a corecta și de a adapta deciziile, acțiunile și comportamentul individual.
Contribuția la Sustenabilitate și Antreprenoriat
Elevii trebuie să fie conștienți de oportunități, resurse și să fie capabili să le folosească într-o organizație, care să fie sustenabilă și pe termen lung, nu doar pe termen scurt adică pe îndeplinirea temporară a nevoilor proprii.

AUTO-REFLECȚIE
Definiție
Auto-reflecția este capacitatea oamenilor de a exercita o introspecție și dorința de a afla mai multe despre natura lor fundamentală, scopul și esența lor.
Cunoaștere și înțelegere
Auto-reflecția necesită o gândire și analiză a comportamentului propriu pentru a afla ce a funcționat și ce nu. Prima cerință este să fim sinceri cu noi înșine. Elevul apreciază procesul de învățare, devine tot mai conștient de punctele ei/lui slabe/tari și de stilul de viață. El/ea își schimbă comportamentul sau acțiunile prin aplicarea a ceea ce el/ea a învățat în situații noi. Elevul își dezvoltă o serie de metode de evaluare a propriei învățări.
Abilități
Abilități de auto-reflecție se dezvoltă mai bine prin punerea de întrebări dificile. În acest proces căutăm informații din orice sursă și reflectăm cu privire la subiect. Suntem gata să discutăm acțiunile noastre cu alții, să-i asculte și să apreciem valoarea feedback-ului lor.
Atitudini
Atitudinile de auto-reflecție includ deschiderea față de noi experiențe, bucurându-se de procesul de apropiere de sinele nostru adevărat. Este necesar să renunțăm la atitudinea defensivă pentru a putea dezvolta conștiința de sine și conștiința deschisă.
Contribuția la Sustenabilitate și Antreprenoriat
Elevul trebuie să achiziționeze o anumită reflecție critică care implică abilitatea de a învăța din propriile greșeli. Pentru a educa persoane care sunt pline de compasiune despre sustenabilitatea prezentă și viitoare și problemele de conservare a mediului, este necesar de a preda elevilor de a-i învăța pe elevii să fie auto-reflexivi, astfel încât să se simt conectați la lumea din jurul lor (în acest caz, cu ajutorul animalelor), și să fie conștienți de propriile acțiuni și comportamente.

LIPSA DE PREJUDECĂȚI
Definiție
Lipsa de prejudecăți înseamnă să fii dispus să ascuți, să te gândești sau să accepți diferite idei și să fii dispus să iei în considerare noi idei fără a cauza prejudicii.
Cunoaștere și înțelegere
Lipsa de prejudecăți îi ajută elevii să cunoască și să înțeleagă natura și mecanismele sale. Schimbând

perspectivele îi ajută să se apropie chiar și de animalele care nu sunt prea „attractive”.

Abilități

Lipsa de prejudecăți necesită abilitatea de a judeca ceva numai după ce s-a ținut cont de alte opinii, informații și idei. Este nevoie, de asemenea, de ascultare atentă, acceptând și dând ajutor, de acceptarea și de dorința de a cere sfaturi. Flexibilitatea este, de asemenea, o abilitate necesară, deoarece poate conduce la o schimbare de orientare.

Atitudine

Atitudini importante sunt toleranța și acceptarea altor opinii, curiozitatea de a cunoaște și de a experimenta idei noi și bucuria de a învăța mai mult. Lipsa de prejudecăți este dorința de a fi fericit de a încerca lucruri noi. Prin urmare este nevoie să fie dispuși să se îmbunătățească, să își schimbe abordările și să accepte alte soluții mai ales atunci când măsurile convenționale nu funcționează.

Contribuția la Sustenabilitate și Antreprenoriat

Într-o societate în continuă schimbare, cu progres constant al artei în biologie și tehnologie, lipsa de prejudecăți este de o importanță esențială, deoarece oferă disponibilitatea de a lua în considerare noi perspective și puncte de vedere atunci când se lucrează pe diferite probleme noi sau vechi, sau subiecte deja cunoscute. Încurajează utilizarea măsurilor diverse pentru a face față întrebărilor și, ca urmare, pentru a extinde cunoștințele noastre. Lipsa de prejudecăți ne ajută să ne extindem constant orizontul și să rămânem „învățăcei” pe tot parcursul vieții.

Bibliografie

- Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului din 18 decembrie 2006, privind competențele cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții, preluate de la <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32006H0962&from=EN>
- Weinert, F., “Conceptul de competență: o clarificare conceptuală”, în Rychen, D. și Salganik, L. (eds): “Definirea și Selectarea Competențelor Cheie”, Seattle, 2001